

# Pregled novejšega beloruskega slovstva

Spisala Francisk Hryškiewiĉ in Jan Šedivý

Slavna davna preteklost beloruske književnosti ni ostala brez vpliva na sedanje belorusko slovstvo. Doba od XIII. do XVIII. stoletja, doba Litevskega statuta,<sup>1</sup> doba Franciska Skarina<sup>2</sup> in cvetočega razvoja nabožne književnosti je neomajni večni temeljni kamen za sedanje in bodoče književne plodove beloruskega naroda. V najtemnejši dobi beloruske zgodovine, od začetka 18. stoletja do l. 1891., ko se je kot nekak beloruski Tirtej in glasnik nove dobe oglasil F. Bahušewiĉ, se je zdelo, kakor da se bo posrečilo beloruskim sovražnikom pokopati jezik desetmilijonskega beloruskega naroda. Takrat so vladale nad našo domovino našemu narodu nasprotno poljske in pozneje ruske vlade, ki so izgnale s svojimi nasilnimi zakoni beloruski jezik iz uradov in cerkva. Vendar pa fizična sila ni mogla zadušiti v srcih bednega in zapuščenega beloruskega ljudstva plamenov goreče ljubezni do svojega jezika in svoje podjarmljene domovine. Pod ubožno slamnato streho beloruskih vasi, skritih med nizkimi grički, prepletenih s počasnimi, temnozelenimi potoki, ki napajajo črno, rodovitno belorusko zemljo, in v nekdanj popolnoma beloruskih mestih, kjer je osvojevalec potisnil beloruskega domačina iz nadstropij v zaduhle in vlažne kleti, je živela in se ohranila čista beloruska govorica. Sem ni segla moč takratne vlade s tako silovitostjo, da bi mogel na vladino zahtevo poljski, a pozneje ruski jezikovni zaklad izpodriniti domačo belorusko govorico. Dočim je ogromna večina beloruskega plemstva in izobraženstva utonila v morju poljskega ali ruskega naroda, so najširše plasti našega trpečega ljudstva z večno žuljavimi rokami gojile in ohranile živi beloruski jezik.

Ko so okrog sredine 19. stoletja udarili tudi na belorusko ozemlje iz zapadne Evrope prvi valovi teženj po narodni svobodi in je veter romantike pripihljal tudi med Beloruse, takrat so se apostoli beloruske književne renesance zavedli slavne preteklosti svojih pradedov in zlate dobe beloruske književnosti v 16. stoletju. V beloruskem preprostem ljudstvu pa so našli neizčrpan studenec žive beloruske besede. Stara književnost in živa beloruska govorica sta tista rodovitna prst, ki je v njej vzrastlo mogočno drevo beloruskega književnega in narodnega preporoda.

<sup>1</sup> Litevski statut je izdal poljski kralj Zigmund I. l. 1529 v beloruskem jeziku. Obsega zbirko zakonov, in ustavno listino, ki so veljali v Litvi, kamor so spadali takrat tudi beloruski kraji.

<sup>2</sup> Francisk Skarina je preložil celo sv. pismo v beloruščino; ta tiskani prevod je izšel l. 1517. v Pragi, l. 1525. pa v prvi beloruski tiskarni v Vilni.

Lepoto, gibčnost in muzikalčnost beloruskega jezika je pokazal že Wincuk Dunin Marcinkiewiĉ (1807—1884), prvi znamenitejši predstavnik beloruske romantike. Ta največji beloruski dramatik preteklega stoletja opisuje žilavo borbo beloruskega ljudstva za pravice svojega jezika v svojem nesmrtnem delu Sjaljanka (Сялянка), ki je izšla leta 1846. Visoko plemstvo govori v njem v poljskem, župan in ljudstvo pa v beloruskem jeziku. Poljska in ruska aristokracija, ki ni verjela v vstajenje beloruskega naroda, ni spoznala jedra tega dela. Smatrala je »Sjaljanko« kakor nalašč namenjeno za zabavo aristokratskih salonov. Zato ni čuda, da je ta libreto izšel v poljskem časopisu in da ga je uglasbil polonizirani Belorus Stanislav Manjuška. Drugače pa je delovalo to in ostala Marcinkiewičeva dela na belorusko ljudstvo. Res se sicer beloruski romantiki, ki so izšli večinoma iz vrst beloruskega plemstva, niso mogli dovolj vživeti v narodno dušo, toda vseeno se jim je posrečilo vreči v beloruski narod iskro, ki je zažgala ogenj beloruskega književnega in narodnega preporoda. Tudi v sedanjosti še ima romantika svoje zastopnike v beloruski književnosti. Najvažnejša med njimi sta Haliaš Leučik in katoliški duhovnik Janka Bylina.

Na Marcinkiewiča je navezal svoje delovanje pesnik Francisk Bahušewiĉ (1840—1900). Prva zbirka njegovih pesmi je izšla leta 1891. pod naslovom »Dudka bielaruskaja« (Beloruska piščalka). S to zbirko se začne uveljavljati v beloruski književnosti nova smer — realizem, ki je opisal zlasti trpljenje beloruskega naroda in traja v glavnem do ruske revolucije leta 1905. Med beloruske realiste treba razen Bahušewiča prištevati pesnika Jana Niasluchouskega (1851—1897), pisatelja Aleksandra Pščolko (rojen 1870) in pisatelja Alherda Abuchowiča (1840—1905).

Toda razveseljivi razvoj književnosti na koncu 19. in v začetku 20. stoletja še ne pomeni srečne dobe beloruske zgodovine. Beloruska knjiga se je morala takrat še skrivati, ker ruska vlada ni priznavala beloruskega naroda in je strogo zabranila tiskanje knjig in časopisov v njegovem jeziku. Beloruske knjige so se zato tiskale izven beloruskega ozemlja, ki je bilo vse pod rusko oblastjo. Iz krakovskih in poznanjskih tiskarn so jih tajno prenašali preko avstrijsko-ruske in nemško-ruske meje med belorusko ljudstvo, kjer so budile narodno zavest.

Ali ruska revolucija po ruskem porazu v rusko-japonski vojni leta 1905. je nalomila krhki prestol ruske carske samovlade. Car Nikolaj II. je pod pritiskom razburjenih državljanov moral dati ustavo in dovoliti vsem neruskim narodom, da se smejo posluževati svojega lastnega jezika v javnem življenju in v tisku. V tem času se je rodil prvi beloruski legalni časopis »Naša Dola« (Naša usoda). Izšlo pa je le šest števil, a še med temi jih je ruska policija pet zaplenila. Sledila je ravno tako v Vilni »Naša Niwa«. Krog nje so se začeli zbirati najznamenitejši



beloruski mladi književni in kulturni delavci. Vodilno mesto med njimi so zavzemali: brata Luckiewič Ivan († 1919) in Anton, Waclaw Lastouski, pesnica Ciotka († 1916), Š. Jadwihin in Serhej Polojan. Bolj kakor vse dosedanje smeri je obsegla »Naša Niwa« vse plasti beloruskega naroda. Književniki iz njenega kroga so živeli med svojim narodom z njim v najožji zvezi. Zato so po prvem uspehu novodobnega beloruskega narodnega gibanja dali v svojih delih program, ki ga je narod nosil v svoji duši, a ga ni izrekel in izoblikoval. Od leta 1905., ko je s tako zvano »novonjivsko« dobo prevladala v beloruski književnosti narodna smer, stoje pisatelji in pesniki na čelu beloruskega narodnega in socialnega gibanja, s svojim književnim delovanjem širijo med ljudstvo politični program samostojnosti in neodvisnosti Belorusije in mu dajejo za borbo potrebne sile. Ta smer je mogla najti v ljudstvu tem večje razumevanje tudi zavoljo tega, ker je tiskala časopis »Naša Niwa« v latinici in cirilici. Cirilica je sicer bolj domačega izvora in more bolje označiti posebnosti beloruske izgovorjave ko latinica, ki so jo vsilili katoliškim Belorodom Poljaki, vendar sta obe pisavi ravnopravni. Vsak preprosti pismen Belorus zna obe pisavi enako dobro, višje ceni cirilico, vendar pa se katoliški Belorusi iz tradicije rajši poslužujejo latinice.

Krog »Naše Niwe« je izdal lepo število beloruskih knjig. Večina pa jih je izšlo v Petrogradu, kjer so bile tiskovne razmere ugodnejše. V ruski prestolici je bilo tudi najvažnejše društvo beloruskih izdajateljev »Zahlanie sonca i u naša wakonce« (Pogledalo bo solnčece tudi v naše okence). Beloruska tiskana beseda je kmalu dosegla vsako belorusko vas ter podžigala narodno zavest in ljubezen do beloruske književnosti. Ta doba prvega zavednega splošnega pojava beloruske narodne zavesti je rodila tri največje genije beloruske književnosti: Maksima Bahdanoviča, Jakuba Kolasa in Janka Kupalo.

Maksim Bahdanovič (1892—1917) je človek visoke naobrazbe, pesnik in filozof v eni osebi. V prvih letih njegovega ustvarjanja ga je prevzela takrat v vzhodni Evropi vladajoča struja simbolizma. Najboljši plod njegovega ustvarjanja v simbolističnem duhu je krasna lirski pesnitev »Weronika«, ki so jo kmalu preveli na nekoliko jezikov. A simbolizem ni mogel zadovoljiti Bahdanoviča. Njegova umetnost si je morala poiskati drugačno obliko: našla jo je v akmeizmu, kakor se navadno v beloruščini naziva struja z geslom »umetnost radi umetnosti«. Maksim Bahdanovič je sicer akmeist, vendar pa se ni popolnoma otresel vplivov narodne struje. Opeva lepoto beloruske prirode in starodavno, v tajnosti odeto Belorusijo. Njegova umetnost in milozvočnost beloruskega jezika se zrcalita iz muzikalčnosti njegovih verzov in godbe pol-

glasov. Najbolj globoko misel je znal vložiti v nekaj besed in jo tako dobro in tako lepo objasniti, da jo je razumel preprosti kmet in da ga je pretresla v globini njegove duše. Vrhunec njegovih akmeističnih proizvodov pomeni zbirka lirskih pesmi »Wianok« (Venec), ki je izšla leta 1913.

Toda smrt ne gleda na idealizem in na izgubo, ki jo pretrpi vsled njene neizprososti narod ali človeštvo. Tudi pri Maksimu Bahdanoviču ni napravila izjeme, čeravno se je zdravil na polotoku Jalti ob Črnem morju. Prezebanje, preveliki napor in pomanjkanje na univerzi, ko je imel celé mesece za zajutrek in večerjo samo čaj brez sladkorja in brez kruha, zlasti pa še duševna potrtost, ko so mu nepoklicani in sebični ljudje hoteli s pristrizženjem kril onemogočiti polet kvišku, vse to je bilo vzrok tuberkuloze, bolezní sestradanih, nesebičnih idealistov, ki jim hudobneži lomijo krila. V starosti 25 let ji je podlegel, da po njem pošlje smrt svojo navadno zelo zvesto predhodnico, tuberkulozo, h Kupali in Kolasu.

Vpliv Maksima Bahdanoviča je bil tako velik, da se je okrog njega ustvarila cela šola. Njeni najvažnejši predstavniki so Natala Arsenjeva, Wladimir Žylka, Wladimir Dubouka in mladi Fedor Iljašewič.

Poleg Jakuba Kolasa je Janka Kupala voditelj borbene smeri beloruske književnosti. Ta struja, ki je daleko močnejša od vseh ostalih in se lahko ponaša z imeni dveh največjih, pravkar imenovanih pesnikov, popisuje in opeva Beloruse kot posameznike in kot narod v njihovih borbah, težavah in trpljenju. Zaveda se, da je za popolno belorusko svobodo potrebno še mnogo borb in žrtev, zlasti pa zavesti v beloruskem narodu samem kakor tudi pri njegovih sosedih, da je Belorus človek, čeravno so stoletja z njim postopali kot z živaljo. Med Kolasom in Kupalo pa je vendar razlika. Kolas nam opisuje kako stanje ali kako sliko iz življenja, Kupala pa razvoj in tok življenja. Če bi Kolas primerjali s fotografom, bi morali Kupalo s kinooperaterjem. Janka Kupala je individualist, ki ne more biti pod nobenim neposrednim vplivom; on hoče dajati samo sebe in svojo dušo brez vsakih tujih primesi. Oba že z nekoliko besedami povzročita v duši čitatelja podobna čuvstva, kakor sta jih imela sama pri ustvarjanju dotičnega dela. Njune pesmi in drama enako pretresejo preprostega kmeta kakor izobraženca. Ravno vsled njenega vpliva na beloruski narod ju je boljševiska beloruska vlada poklicala v Minsk, jima odredila dosmrtno častno vzdrževalnino in ju leta 1926. proglasila za beloruska »narodna pesnika«, čeprav nista boljševiska.

Janka Kupala je še razmeroma mlad. Narodil se je leta 1882. Historično-literarno fakulteto je končal v Moskvi. V beloruski književnosti se je pojavil leta 1905. s pesnitvijo »Mužyk«. Že



v tem svojem prvencu se je lotil problema, ki ga rešuje še sedaj. Na vprašanje: »Kdo sem?« daje dinamični odgovor: »Človek sem!« in to zavest bi rad vcepil svojemu narodu. Leta 1908. je izšla prva njegova pesniška zbirka pod naslovom »Žalejka« (Piščalka). Iz te zbirke je »Ach chto tam idzie« (Kdo gre tam) postala beloruska himna. »Žalejka« je ena sama mogočna vera v srečnejšo bodočnost naroda. Geslo mu je: delo in vera v delo! V tej zbirki je že razširil svoj program. Ne zadovoljuje ga več kakor v svojem prvencu, da Belorus smatra sam sebe za človeka; zahteva, da ga smatrajo tudi drugi in da mu dajo možnost svobodnega razvoja. Isto ozadje imajo ostale zbirke njegovih lirskih pesmi kakor »Hušlar«, »Šlachom žyćia« (Po življenjski poti), »Spadčyna« (Dedščina), »Bez nazounaja« (Brezimena), a tudi pesnitve »Adwiećnaja piešnja« (Pesem od začetka do sedanosti) in »Son na kurhanie« (Sen na grobu junakov). Na enakih tleh so vzrastle tudi njegove drame »Paulinka«, »Razki danaje hniazdo« (Uničeno gnezdo) i. dr.

Janka Kupala ni samo največji beloruski pesnik, temveč presega vse tudi po svoji plodovitosti. Dosedaj je izdal že dva in dvajset svojih knjig.

Njegov sovrstnik je Jakub Kolas. Narodil se je leta 1882. v siromašni kmetski koči. V veliki bedi je končal učiteljske v Pinski in nato deloval kot učitelj med pravoslavnim beloruskim ljudstvom. Kakor ni mogoče spoznati življenja ukrajinskega gališkega ljudstva brez del Ivana Franka, tako daje Jakub Kolas verno zrcalo beloruskega kmetskega življenja. Učiteljevanje in življenje med ljudstvom sta mu bila visoka šola, kjer je kot izvrsten psiholog mogel spoznati značaj in dušo beloruskega kmeta. Iz Kolasovih pesmi, zlasti iz zbirke »Piešny žalby« (Pesmi obtožbe) in »Wodhulle« (Odmevi) odmeva ljubezen k narodu in k prirodi. Človek brez prirode in priroda brez človeka je za njega kakor telo brez duše.

Kolas je tudi pripovednik. V svojih pripovednih zbirkah, kakor so »Apawidauni« (Pripovedke), »Toustaje palena« (Debela polena), »Rodnyja zjawy« (Rodni pojavi), nam nazorno slika življenje beloruske vasi. Beloruska vas je kraj nesreče, bede in trpljenja, ki so izvirale iz odvisnosti od tujega plemstva. Lepa priroda in ljubljena rodna zemlja daje Belorusu tolažbo in upanje.

V svojih epskih pesnitvah dokazuje na usodi svojih junakov, da brez narodne in gospodarske neodvisnosti propadajo in se izgublajo najboljše beloruske moralne in intelektualne sile. Epskolirska pesnitev »Symon Muzyka« opisuje tip beloruskega dobrega in nadarjenega mladeniča. »Nowaja Ziamla« pretresljivo slika strastno težnjo po koščku zemlje pri ubožni dru-

žini, ki dela v gozdu svojega gospodarja in živi v najbednejših razmerah. Ko si je po dolgih letih prislužila za košček zemlje potrebno vsoto, jim uniči sadove krvavih žuljev požar. Vsled nesreče in neutešene želje po koščku svoje beloruske zemlje umro starši, toda sin se z novo silo vrže v življenjsko borbo, da bi uresničil ideal: kupil zemljo ter jo gojil in ljubil kot mati svoje dete. O svojem učiteljevanju je zapustil nesmrten spomenik v obširni povesti »U zaleskaj hlušy« (V pozabljenem, zapuščenem kraju Polesja), kjer riše delo in tragedijo učitelja, ki mora deco svojega naroda poučevati na lastni beloruski zemlji v tuji, ruski šoli, v tujem, ruskem jeziku.

Janka Kupala in Jakub Kolas sta središče kroga velikega števila pesnikov in pisateljev. Med njimi so najvažnejši Francisk Alachnowiç (rojen 1883), ki je ustvaril belorusko meščansko dramo, lirik Kazimir Swajak († 1925), pesnik Bujlo ter pesnik in pisatelj Aleš Harun (1887—1920). V to borbeno smer spadajo tudi: pesnik in pisatelj Zmitrok Biadula (rojen 1886), pisatelj Hartny Ciška, pesnica Natala Arseniewa in cela vrsta najmlajših, kakor A. Solohub, Wasilok in drugi. Večina jih živi v boljševiški beloruski sovjetski republiki.

Najlepši dokaz za cvetoči razvoj beloruske književnosti so beloruski leposlovni časopisi. Prebujeni beloruski narod se zaveda, da sta knjiga in prosveta najuspešnejše sredstvo v boju za popolno neodvisnost beloruskega naroda. Zato ni čudno, če prihaja sedem leposlovnih časopisov v vedno večjem številu med beloruski narod v času, ko se v zapadni Evropi po pravici govori o krizi dobre knjige in mnogo uglednih revij vsled pomanjkanja naročnikov komaj životari.

Osrednja sovjetska vlada v Moskvi, kjer odločujejo v resnici izključno samo Rusi, se zaveda, da ni mogoče s silo pridobiti Belorusov za boljševizem. Težnja po združitvi vseh beloruskih krajev v svobodno Belorusijo, ki bi bila neodvisna tudi od Moskve, je tako močna, da so pod njenim vplivom celo vodilni beloruski boljšeвики, ki jim zato Moskva ne zaupa. Ker je odpor vedno večji, skušajo ruski in rusofilski vodilni beloruski boljšeвики pridobiti beloruski narod v tej dobi razmaha beloruske narodne zavesti na ta način, da so poklicali večino najboljših beloruskih književnikov iz beloruskega ozemlja pod Poljsko v sovjetsko Belorusijo. Nekateri izmed njih dobivajo celo častno dosmrtno državno podporo, četudi niso komunisti. Dovolj je, da vsaj ne napadajo boljševizma.

Beloruska književnost je res pravi barometer duševnega življenja beloruskega naroda. Zato ravno ona najbolje dokazuje, kako malo je prodrl boljševizem v beloruski narod. Zakaj beloruska književnost z izrazito boljševiško smerjo se





Plečnikova šola (arh. Fr. Tomazič), vhod na stopnišče palače Zbornice za TOI v Ljubljani



ne more ponašati z nobenim odličnejšim pesnikom ali pisateljem. Značilno je, da večina boljševiških pesnikov in pisateljev celo v sovjetski Belorusiji skriva svoj boljševizem, ker bi jih sicer narod obsodil, četudi ne bi smel javno pokazati svojega ogorčenja. Med tremi beloruskimi leposlovnimi listi, ki izhajajo v sovjetski Belorusiji, je samo eden glasilo boljševiških literatov, a še ta noče jasno kazati svojega boljševizma.

Tako izrazito protiversko, proletarsko in prikrito boljševiško belorusko literarno glasilo je mesečnik »Маладняк« (Maładniak). Izhaja v beloruski sovjetski prestolnici Miensku in je le malo razširjen. V njem objavljajo svoja dela proletarski pesniki in pisatelji Čarot, Čorny in Dubouka ter mladi komunistični literati T. Hartny, Žylka, Wolny i. dr.

Skupina najmlajših književnikov, ki je bila nezadovoljna s prikrito komunistično smerjo »Maładniaka«, je osnovala leta 1926. v Miensku svoje lastno glasilo »Узвышша« (Uzwyšša). Kakor v vseh beloruskih leposlovnih revijah razen »Maładniaka« prevladuje tudi v njej borbena smer, le da ima še mistično in simbolično obleko. V simbolih in mističnih slikah napadajo literati v »Uzwyšši« boljševizem in sanjajo o svobodni Belorusiji tako spretno, da jim boljševiška cenzura ne more do živga, a da jih ljudstvo kljub temu razume. Na čelu teh najmlajših stojita pesnika in pisatelja Biadula in Babaryka. Ni treba naglašati, da je ta velika revija na mesečnih 120 straneh trn v peti ruskim in rusofilskim beloruskim boljševikom, ki pa si je kljub temu ne upajo zatreti.

Najboljša beloruska leposlovna revija je »По́лімя« (Polymia), ki jo ureja Žylunowič. Največja beloruska pesnika Kupala in Kolas izdajata sicer navadno zbirke, vendar pa se včasih oglasita tudi v tej reviji, ki izhaja v Miensku. Je predvsem najvažnejše glasilo borbene smeri, vendar pa objavlja tudi prispevke proletarskih in komunističnih sotrudnikov kakor Čarota, Hartnega, Wolnega i. dr. Najvažnejši novelist je Zarecki, v prozi in vezani besedi pa objavlja v »Polymii« večino svojih del Aleksandrowič. V tej reviji sodelujeta tudi znana leposlovna kritika Diaržynski in vseuč. prof. dr. Piotuchowič. Dobre članke literarno-zgodovinske vsebine priobčuje zlasti prof. Maksim Harecki. Poseben del je posvečen godbi, kjer ima glavno besedo Dreizin. Čeravno je »Polymia« predvsem književen list, vendar prinaša tudi zgodovinske razprave. Med njimi se odlikujejo dela vseuč. prof. Ihnatouskega. Po obsegu spada »Polymia« med največja literarna glasila; izhaja namreč na skoraj 500 straneh, in sicer vsakih šest tednov.

Beloruska narodna manjšina v republiki Latviji izdaja v Rigi pod uredništvom K. Jezawitaua svoj leposlovni mesečnik, ki se imenuje »Беларуская школа« (Bielaruskaja škola). Namenjen je predvsem preprostemu ljudstvu. Poleg urednika

moremo med nadpovprečne sodelavce uvrstiti še Jakubieckega.

V zapadni Belorusiji pod Poljsko širijo belorusko književnost trije časopisi. Najvažnejši med njimi so »Родныя Гоні« (Rodnyja Honi), ki izhajajo v Vilni pod uredništvom M. Stankiewiča na 80 straneh mesečno. Je to nekak beloruski »Dom in svet«. Kakor ostali beloruski leposlovni reviji na zapadnobeloruskem ozemlju tudi »Rodnyja Honi« izključujejo boljševiške literature in nadkriljuje celo miensko »Połymijo«. V nje pošiljajo svoje najboljše prispevke najboljši beloruski književniki. Sodelujejo tudi literati, ki žive pod sovjetsko Belorusijo. Ker pa se radi boljševiškega pritiska morajo skrivati pod najrazličnejšimi psevdonimi, če pišejo v »buržujskih« »Rodnyh Honih«, ki izhajajo v »buržujski« Poljski, bo šele slovstvena zgodovina ugotovila prave očete večine književnih umetnin. Med zapadnobeloruskimi pesniki in pisatelji največ pišejo v »Rodne Hone« Natalla Arsieniawa, Bartul, Polačanko in Leučyk. V »Rodnyja Honi« pišejo ocene in književne studije prof. Janka Stankiewič, prof. Dwarčanin in najboljši beloruski kritik Antun Nawina. Prinaša tudi filozofske razprave.

Sedanji poljski ministrski predsednik general Pilsudski ima željo združiti v federaciji s Poljsko vse beloruske kraje. Tudi nekateri beloruski narodnjaki so mnenja, da se bo v boju za odcepitev od Moskve in za popolno neodvisnost in narodno zedinjenje vse Belorusije treba nasloniti na Poljsko. Takih idej pa vsled sedanjega nasprotstva med Poljaki in Belorusi ni mogoče širiti s političnimi listi, temveč mnogo uspešneje s književnimi proizvodi. Tako polonofilstvo je ozadje beloruske literarne revije, ki izhaja na 100 straneh mesečno v Vilni pod imenom »Беларуская Култура« (Bielaruskaja Kuljtura). Ureja jo F. Umiasstouski, izdaja pa beloruska polonofilska radikalna stranka s pomočjo poljske vlade. Izmed znamenitejših sodelavcev navajamo Bartula, sotrudnika »Rodnyh Honov«, Wasiloka in Witeblanina. Književne ocene priobčujeta Zwončyk in Zianiuk. »Bielaruskaja Kuljtura« se peča tudi z etnografijo in folklorom.

V Vilni izhajajo tudi »Дошвіткі« (Došwitki), ki so vzrastli prav tako kakor »B. K.« iz temelja polonofilstva. Namenjeni so ljudstvu. Ureja jih beloruski pesnik, pripovednik in dramatik Swiatazar Jazep. Njihova književna cena ni ravno velika.

Lepo književnost goje tudi beloruski politični listi. Glavno glasilo beloruske krščansko demokratske stranke »Bielaruskaja Krynica« prinaša večkrat zelo dobre pesmi.

Nagel razvoj beloruskega slovstva nazorno dokazuje, koliko duševnega bogastva je nakopičenega v tem desetmilijonskem narodu, ki je bil dosedaj svetu skoro neznan. Takemu nepokvarjenemu, svežemu, mladostno-energičnemu narodu se pač ni treba bati bodočnosti.